

Saa kuulua!

Oivalluksia osallisuuden
edistämiseen
kaupungeissa ja kunnissa

LUONNOS 20.8.2020

SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS (SYKE) / YMPÄRISTÖMINISTERIÖ / ET MAY OY

Tekijät: Maija Faehnle, Piritta Hannonen, Anni Hapuoja, Iina Turunen, Emma Terämä

kestavakaupunki.fi/osallisuus

Saa kuulua! - Tukipuu osallisuustyöhön

- Helppokäyttöisiä ja innostavia neuvoja ja vinkkejä osallisuuden edistämiseen kunnissa
- Suunnattu erityisesti kuntien viranhaltijoille, mutta julkaisua voivat hyödyntää myös kansalaistoimijat, järjestöt ja yritykset
- Toteuttajat Suomen ympäristökeskus, Et May Oy ja Kuntaliitto osana ympäristöministeriön Kestävä kaupunki -ohjelmaa
- Hyödynnetty tutkimustietoa, kaksi avointa Erätauko-keskustelua kuntien ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa, Kestävä kaupunki -ohjelman sosiaalisten kestävyiden kokeilujen kanssa käytyä keskustelua, verkossa etenkin Kestävä kaupunki -ohjelman Virtuaalikortteli-alustalla koottua palautetta

1-3
MITÄ ON
OSALLISUUS?

4
MIKSI EDISTÄÄ
OSALLISUUTTA?

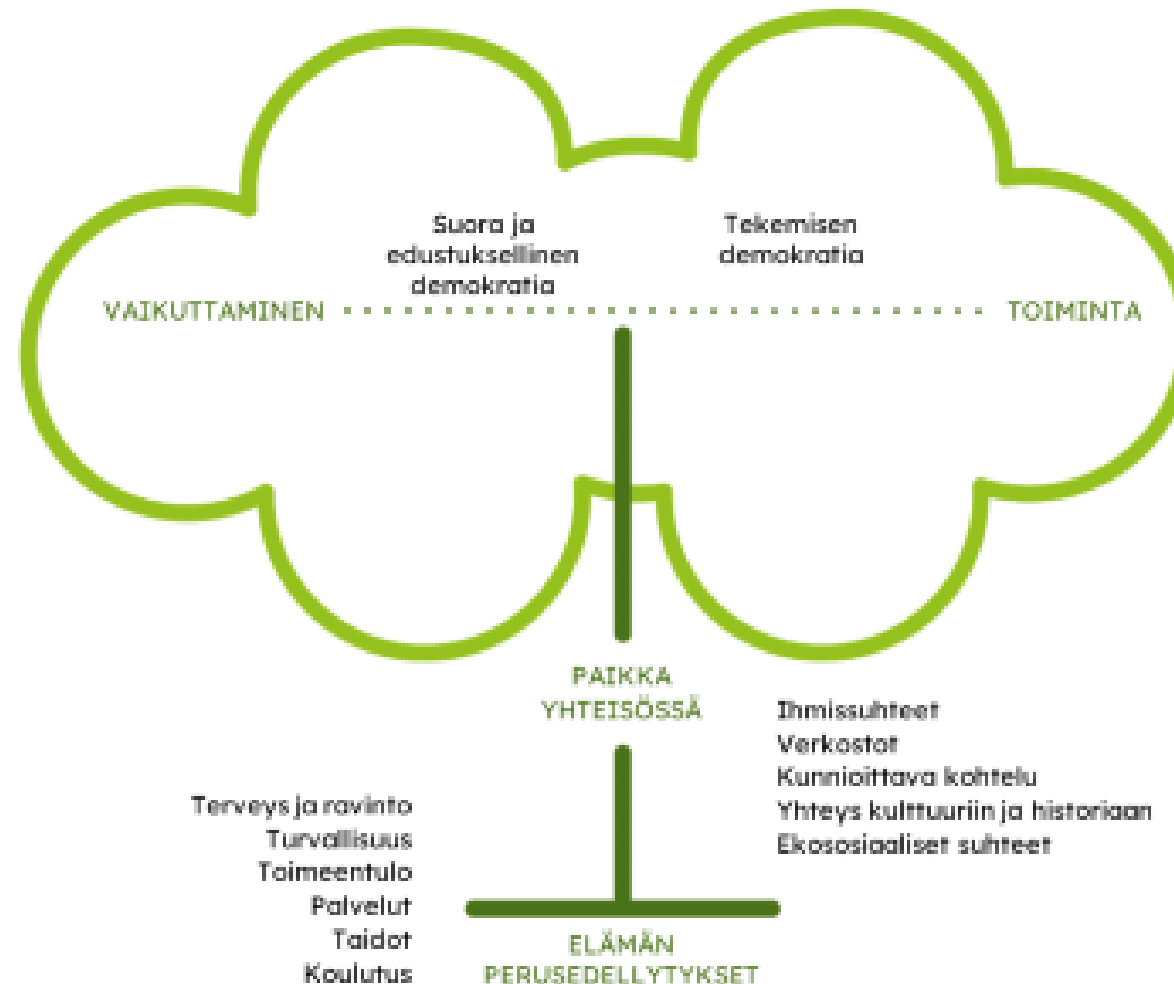

5-12
MITEN EDISTÄÄ
OSALLISUUTTA?

Käsitteiden selkeytystä

Kuva 3. Yksilön osallisuutta omassa elämässään ja yhteiskunnassa määrittävät samanaikaisesti monet tekijät elämän perusedellytyksistä kuten turvallisuudesta sosiaalisiin suhteisiin, toimintaan ja vaikuttamisen prosesseihin.

ASENTEET, KIINNOSTUS JA TIETÄMYKSET:

Oman toiminnan vaikutuksista

Vaikuttamisen ja toiminnan mahdollisuuksista ja keinoista

Yhteisöstä ja sen toiminnasta

Oikeuksista ja velvollisuuksista

Omista tarpeista, vahvuuksista ja haasteista

Selviämisen taitoja

Työkaluja ja vinkkejä

Kuva 7. Empatia-kartta auttaa ymmärtämään mitä näkyviä ja piileviä tarpeita tarkasteltavalla ihmisellä on.

Täytä empatia-kartta asettamalla keskiöön itsesi.

Millaisia ajatuksia, tunteita, tekoja ja sanoituksia ilmenee? Entä mitä tavoitteita ja kipupisteitä tunnistat, näihin perustuen?

Toista harjoitus asettamalla keskiöön ihminen, jota pyrit ymmärtämään.

Katso myös [empatiakartta Innokylässä](#).

Sanoa Miten sanoittaa asiat?	Ajattelee Mitä ajattelee?
 Tarkasteltava ihminen	
Mitä tekoja? Tekee	Millaisia tunteita? Tuntee
Perimmäinen tavoite Mihin pyritään?	Kipupisteet Millaisia haasteita on tavoitteeseen saavuttamisessa?

Tapaustarinoita osallisuuden edistämisestä

Osallisuussparraus

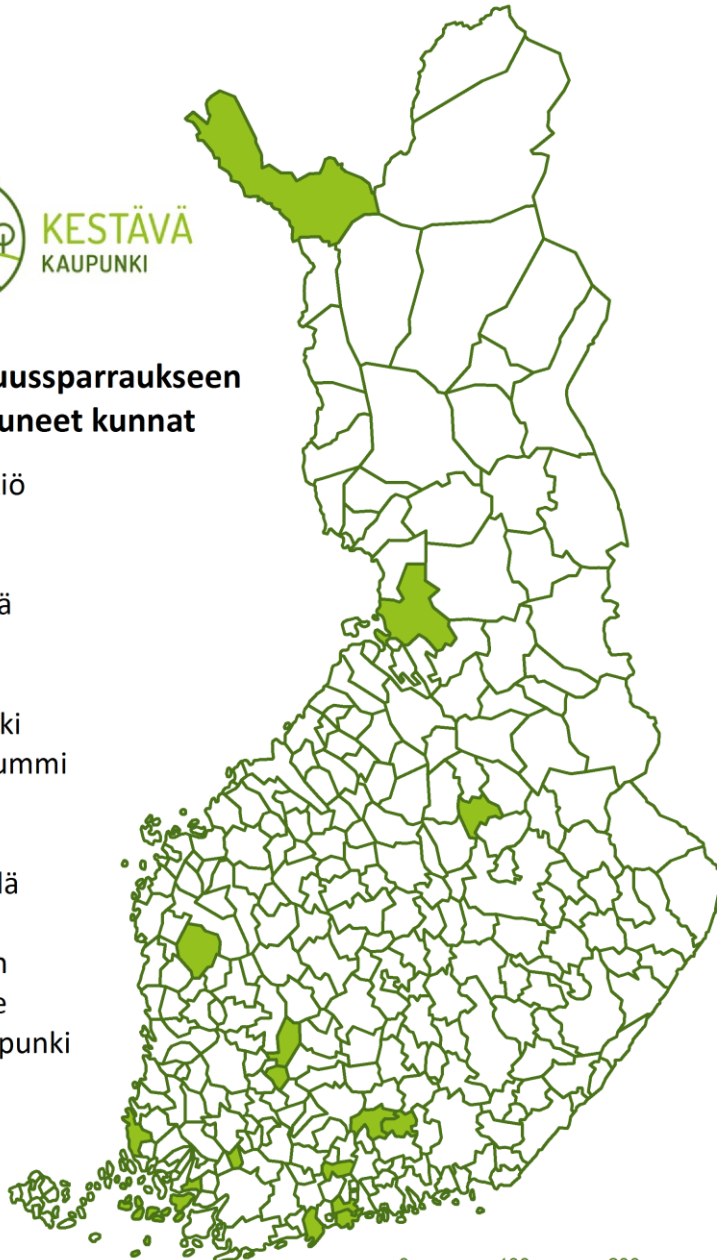
- Tarkoituksena auttaa kuntia paikallisissa osallisuuden haasteissa ja tukea samalla Saa kuulua! -julkaisun käyttöönottoa
- Sparraajina neljä osallisuuden erityisasiantuntijaa
- Haku kunnille tammikuussa 2020, 32 hakemusta, 16 valittiin
- Kunnille maksutonta, sisälsi kaksi sparraus sessiota ja yhteisen lopputilaisuuden
- Kokemuksia jaettiin 7.5. kuntaverkostoseminaarissa
- Tapaustarinat sparrauksesta osaksi Saa kuulua! –julkaisun valmista versiota

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Osallisuussparraukseen osallistuneet kunnat

Enontekiö
Helsinki
Hollola
Hyvinkää
Iisalmi
Kaarina
Kauhajoki
Kirkkonummi
Koski Tl
Lahti
Lempäälä
Oulu
Parainen
Tampere
Uusikaupunki
Vantaa

0 100 200
Kilometriä

Lähteet:

Kestävä kaupunki -ohjelma

Maanmittauslaitos, Tilastokeskus

Sparrattavat kunnat sparraajineen

Anna-Maria Isola, THL

- **Hollola** (osallistuva budjetointi, joukkorahoitus)
- **Kauhajoki** (esteettömät eri-ikäisten palvelut)
- **Uusikaupunki** (maahanmuuttajat, väestösuhteet)
- **Vantaa** (os. budjetointi, myönteinen erityiskohtelu)

Antti Leskinen, Diskurssi Oy

- **Hyvinkää** (keskustan viherrakentaminen)
- **Iisalmi** (seudullinen ilmasto-ohjelma)
- **Enontekiö** (ilmasto-ohjelma, matkailualue)
- **Lempäälä** (uuden alueen kaavoitus)

Pasi Mäenpää, Helsingin yliopisto

- **Kaarina** (aluetyö, vastuunsiirto asukkaille)
- **Tampere** (3. ja 4. sektori -yhteistyö)
- **Oulu** (ilmastonmuutos opetuksessa, nuoret)
- **Parainen** (osallistuva budjetointi, piiloon jäävät)

Katja Syvärinen, Kaskas Media Oy

- **Helsinki** (ikääntyneet, Naapuruuspiiri)
- **Kirkkonummi** (yhteiskampanian kehittäminen)
- **Koski Tl** (ikääntyneet, liikkuminen, hyvinvointi)
- **Lahti** (ympäristöpääkaupunkivuosi)

Tervetuloa mukaan tekemään Saa kuulua! – julkaisusta vieläkin parempi!

- Kerro kommentteja suoraan dokumenttiin 31.8.2020 mennessä!
- Tervetuloa jatkamaan keskustelua osallisuudesta Virtuaalikorttelissa, ryhmässä Osallisuus ja yhteisöllisyys
- Pyydä tunnukset: kestavakaupunki.fi
→ Ota yhteyttä → Tunnuspyyntö

Schools meet society - Insights for updating sustainability education

Avoin verkkotilaisuus 11.9.2020 klo 10:00-14:00

Kansainvälisiä näkökulmia, kotimasten hankkeiden esittelyjä, kokemusten vaihtoa, yhdessä oppimista – tervetuloa!

Kutsu tulossa lähipäivinä Urgent- ja ALL-YOUTH-hankkeiden kanavilla

www.syke.fi/hankkeet/urgent allyouthstn.fi

#kestävyyskasvatusuusiksi @allyouthkaikki

KIITOS!

maija.faehnle@ymparisto.fi
@maija_f